



## בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

ה"נ 24947-04-16

**מבקשת:**

1. פלונית
2. אלמונית (קטינה)

נגד

**משיב:**

ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

### פסק דין

1. בפניי תובענה למתן היתר נישואין עבור קטינה, כבת 16 ועשרה חודשים.
2. הקטינה מעוניינת להינשא לבח"ל, בגיר כבן 22. האירוע כבר נקבע ליום \*\*\*.
3. הקטינה מצויה בחודש החמישי להריונה.
4. המבקשת הינה אמה של הקטינה.
5. ב"כ היועמ"ש מתנגדת לבקשה בטענה, כי לא הובא כל טעם מיוחד הכרוך בטובת הקטינה מושא הדיון המצדיק מתן היתר לנישואים המבוקשים. עוד נטען כי היותה של הקטינה בהריון והעובדה, כי נערכו הכנות לטקס הנישואין לא מהווים נסיבות הכרוכות בטובת הקטינה.
5. ביום 8.6.16 הוגש תסקיר עו"ס לסדרי דין. ביום 16.6.16 התקיים דיון בפניי בו נכחו המבקשת, הקטינה, הורי הקטינה, סבתה של הקטינה, החתן המיועד, אחות החתן ובעלה וכן ב"כ היועמ"ש.
6. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ולאחר ששמעתי את הקטינה, את בן הזוג, את הוריה של הקטינה וסבתה, את אחותו וגיסו של בן הזוג ואת ב"כ היועמ"ש, נחה דעתי שדין הבקשה להידחות ואפרט טעמי.
7. ביום 02.12.13 התקבל תיקון מספר 6 לחוק גיל הנישואין, תשי"י – 1950 (להלן: "החוק"). במסגרת תיקון זה הוחלפו הביטויים "נער ונערה" בביטויים "קטין וקטינה" כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, ולפיכך ככלל נאסרו נישואי קטינים בטרם בגרו.



## בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

ה"נ 16-04-24947

8. בעצם תיקון מספר 6 לחוק הביע המחוקק את עמדתו כי אין זו בטובתם של קטינים להינשא בעודם קטינים.
9. לא בכדי מצא המחוקק להעלות את גיל הנישואין ולצמצם את שיקול הדעת של ביהמ"ש. מדיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט שדנה בתיקון, עולה כי התיקון נעשה לאחר מחקרים רבים שנערכו ושמצאו שיש צורך בבשלות נפשית, חברתית ואף גופנית, להינשא ולהקים משפחה, העלאת גיל הנישואין לגיל 18 ושמירה דווקנית על הכלל לפיו נישואי בוסר מתחת לגיל 18 הם חריג, נהוגות ברוב הארצות לרבות אוסטרליה, אוסטרליה, איטליה, בריטניה, גרמניה, הונגריה ועוד. (ראה ה"נ (חי') 15-01-22973).
10. יחד עם זאת, החוק קובע בסעיף 5(א) שבו כדלקמן :
- "5(א) על אף האמור בחוק זה, רשאי בית המשפט לענייני משפחה לתת היתר לנישואי קטין או קטינה אם ימלאו להם 16 שנים, ולדעת בית המשפט קיימות נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטין או הקטינה, לפי העניין, המצדיקות היתר זה; בית המשפט לענייני משפחה יכריע בבקשה למתן היתר לאחר ששמע את הקטין או את הקטינה לפי העניין.**
11. במקרה שבפניי, לא מצאתי כי נתקיימו "נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטינה" המצדיקות מתן היתר לנישואיה של הקטינה בטרם בגרה.
12. בבקשה נטען, כי הוריו של בן הזוג והמבקשת סבורים כי הנישואין יעניקו לקטינה מסגרת יציבה ובטוחה, כי בני משפחתו של בן הזוג ובן הזוג בעצמו מהווים למבקשת מסגרת משפחתית תומכת ומשמעותית, כי רצונם של בני המשפחה המורחבת הוא בחתונה כדת משה וישראל וכי הקטינה המצויה בחודש חמישי להריונה מבקשת להקים תא משפחתי תקין ויציב.
13. בדיון לפני חזרו המבקשת ובני המשפחה מטעם הקטינה ובן הזוג על טעמים אלה אם כי התרשמתי שהמניע המרכזי להחלטה להינשא, הוא הבושה מפני הריון ללא נישואין.
14. יש להבהיר שהמחוקק השמיט במסגרת תיקון 6 לחוק את החלופה בדבר הריון כטעם למתן היתר ובכך הדגיש ביתר שאת את הצורך והחובה לבדוק ראש ובראשונה את טובת הקטין או הקטינה הניצבים בפני ביהמ"ש, תוך חיזוק הכלל האוסר על נישואי בוסר אשר הצדדים לא בשלים להם.



## בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

ה"נ 16-04-24947

15. תפיסת עולמו של אבי הקטינה כפי שעולה מתסקיר העו"ס ואף קיבלה ביטוי בדבריו בדיון, לפיה "אצלם במשפחה לא אפשרי ללדת ילד ללא חופה וקידושין בין הוריו של התינוק", מחזק אך התרשמותי כי שיקולים שבטובת הקטינה נגפים מבלי משים אל מול התפיסות המסורתיות של המשפחה בעניין זה.

16. זאת ועוד, טענות המבקשת ובני המשפחה כפי שנמסרו בדיון לפיהן יש בנישואין אלה כדי להעניק יציבות בחיי הקטינה, נראה כי נאמרו מתוך רצון עז להאמין שבכך יהא משום הזדמנות להתוות דרך אחרת וחדשה עבור הקטינה, אשר החיים לא האירו לה פנים. ואולם בין כמיהת הלב של הקטינה עצמה ושל בני המשפחה ובין עובדות החיים איתן יש להתמודד במקרה דנן, קיים פער ניכר ולא מצאתי בדברי המבקשת, הקטינה, בן הזוג או מי מבני המשפחה נימוקים אשר יש בהם לצמצם פער זה.

17. הקטינה כעולה מהתסקיר, שולבה מכיתה א' במסגרות לחינוך מיוחד בשל קשיים לימודיים והתנהגותיים. החל מגיל 12 מוכרת לעו"ס המטפלת בנערות במצוקה. הייתה במספר מסגרות חינוכיות כולל לינה, בכולן לא הסתגלה עד שהגיעה למסגרות כמו "מסילה" ו"צופיה" שהן מסגרות קצה לנערות בסיכון ומשם למסגרת של חלופת מעצר לנוער. הדיווחים מהמסגרות בהן שהתה מלמדים על קושי בקבלת סמכות של אנשי הצוות, אינטראקציות חברתיות שליליות והתנהגויות מסכנות. כמו כן ולנוכח אמירות אובדניות וניסיונות אובדניים היא אושפזה מספר פעמים במחלקות לבריאות הנפש.

18. כך וביחס לבן הזוג של הקטינה עולה מהתסקיר כי לבן הזוג ילדות מורכבת. החל מכיתה ו' שולב בחינוך המיוחד. בהיותו בן עשר היה 15 חודשים "במרכז חרום" ובפנימייה למשך 3 חודשים ממנה סולק בגין אלימות כנגד איש צוות. בשל הליכים פליליים נגדו לא גויס לצבא. החל מגיל 13 החל לצרוך סמים קלים ובגיל 16 החל להשתמש בסמים מסוג קריסטל ואקסטות אם כי טוען שחדל משימוש קבוע ועבר להשתמש אחת לכמה חודשים. בדיקת שתן שמסר יצאה נקייה.

19. עו"ס לסדרי דין מסכמת את תסקירה כדלקמן:  
"אני מתרשמת שהשניים רחוקים מלהיות בעלי יכולת לייצב מערכת יחסים זוגית ומשפחתית בגילה של המבקשת הקטינה, ההיסטוריה שלה על אף גילה הצעיר, מוסדות של קצה רצף מבחינת סיכון, חלופת מעצר, אמירות אובדניות, ניסיונות אובדניים ואשפוזים במחלקות לבריאות הנפש וכן לאור חוסר היציבות של החתן המיועד וחוסר היכולת של שניהם להיעזר בגורמים מקצועיים".



## בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

ה"נ 16-04-24947

20. חוסר הבשלות וחוסר המוכנות להקים תא משפחתי הם הטעמים העומדים ביסוד התיקון לחוק ומהווים כאבן בוחן בבואו של ביהמ"ש להכריע במתן היתר לנישואי קטינים.
21. במקרה דנן, לכל אחד מהצדדים, הקטינה ובן הזוג היסטוריה משפחתית ואישית מורכבת, קשיי הסתגלות למסגרות ולסמכות, מעורבות באירועים פליליים וחוסר יכולת להיעזר בגורמים מקצועיים. כל אלה מבססים בהכרח את חוסר המוכנות והבשלות לקבל החלטה כה חשובה אשר יש בה להשפיע באופן דרמטי על מהלך החיים.
22. יפים בעניין זה דבריה של כב' השופט הילה גורביץ שינפלד בה"נ 15-01-22973 פלוניס נ' היועמ"ש ואח' (15.2.15):
- "נישואין הם מן ההחלטות החשובות ביותר בחייו של אדם. קבלת החלטה להינשא היא מהלך שמשפיע על כל חייו של האדם... ויש לוודא כי החלטה זו מתקבלת באופן מושכל, מרצון חופשי ואמיתי ולא תחת לחץ. באחריות החברה לשמור על הקטינים, אשר לפעמים מטעמים קצרי טווח (כגון בושה ואשמה) ותחת לחץ מהמשפחות והסביבה מבקשים להינשא – ולמנוע נישואי בוסר אלה..."**
23. התרשמתי כי הקטינה תולה תקוות רבות במיסוד הקשר עם בן זוגה כמה שיביא מזור לקשייה ויאפשר לה הזדמנות לפתוח פרק חדש בחייה. הגם כי עמדה זו של הקטינה שובה את הלב, היא מדגישה לטעמי ביתר שאת את הצורך בהגנה על הקטינה מפני קבלת הכרעות שאינה מבינה את השלכותיהן בפרט אם לא יעלו בקנה אחד עם ציפיותיה.
24. התרשמתי מדבריו של בן הזוג בדיון לפיהם הוא אוהב את הקטינה והגם שמעדיף להתחתן "לא יקרה כלום אם יחכו מעט" וכי הוא תומך בהריון ובילד שייוולד בלי קשר לחתונה. עמדה זו של בן הזוג מתיישבת אף עם הדברים שמסרה אמו לעו"ס, לפיהם דחיית מועד הנישואין עד הגיעה של הקטינה לגיל 18 שנה אך יאפשר לשניים לבדוק את מערכת היחסים בניהם וללמוד להיות הורים, כאשר היא תעמוד לימינם בגידול התינוק. עמדה דומה אם כי מסויגת, הביעה גם אימה של הקטינה בדיון לפיה "בכל מקרה יגיע הילד...", עם נישואין ובלעדיהם.
25. הנה כי כן ומן המקובץ עולה, כי לא יהא זה ההליך הרשמי של נישואין אשר יכתיב את טיבו של הקשר בין הקטינה ובן זוגה. לא מצאתי כי בני משפחתה של הקטינה ובני משפחתו של בן זוגה יפנו עורף לקטינה אם תצטרך להמתין עם הליך הנישואין עד לבגרותה. תקופת ההמתנה תהווה הזדמנות טובה לצדדים לבחון את יחסיהם ואת טיב הקשר בניהם ותאפשר לקטינה לגבש עמדה עצמאית ובשלה יותר הנסמכת על ניסיון החיים.



## בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

ה"נ 16-04-24947

26. למעלה מן הצורך אעיר כי הטענה לפיה נערכו הכנות לטקס הנישואין – נקבע תאריך לחתונה, הוזמן אולם והודפסו הזמנות לחתונה, אינה מהווה אף היא כשלעצמה טעם המצדיק מתן היתר. (ראה לעניין זה ע"א 501/81 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פד"י לה(4), 430).

די אם אציין כי במסגרת הבקשה למתן היתר שהוגשה ביום 13.4.16 לא עמד על הפרק מועד לחתונה וזה הובא לידיעת ביהמ"ש אך בפנייה נוספת של המבקשת לביהמ"ש ביום 16.5.16. המבקשת בחרה להתחיל בהכנות לחתונה תוך ידיעה כי יכול וביהמ"ש לא יאשר את נישואי הקטינה.

27. אשר על כן בהעדר קיומה של עילה המהווה נסיבה מיוחדת שבגינה יש לתן את ההיתר, לאור עמדת העו"ס לסדרי דין ועמדת ב"כ היועמ"ש, ולאור הנימוקים שלעיל מצאתי כי טובת הקטינה הינה דחיית מועד הנישואין עד לבגרותה.

28. לאור האמור לעיל, דין התובענה להידחות.

29. בטרם אסיים, אני מוצאת להעיר כי אין בהחלטה זו כדי לחסום את דרכה של הקטינה לבית המשפט בעתיד, לבחינה ושיקול מחדש למתן היתר להינשא ככל שיתגלו נסיבות חדשות הקשורות בטובת הקטינה בגינן יש להעניק היתר כאמור.

30. בנסיבות העניין איני עושה צו להוצאות.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לצדדים.

ניתן היום, י"ד סיוון תשע"ו, 20 יוני 2016, בהעדר הצדדים.

אפרת שהם – דליות, שופטת